

Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Slovēnija

SATURS

- 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?
- 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?
- 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?
  - 3.1 Procesuālā kārtība
  - 3.2 Galvenie noteikumi
- 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis
  - 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?
  - 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?
  - 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?
- 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?
- 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Slovēnijas Republikā izpildi vispārēji reglamentē Likums par civiltiesisku prasību izpildi un nodrošināšanu (*Zakon o izvršbi in zavarovanju — ZIZ*). Izpilde nozīmē izpildu dokumenta piespiedu izpildes panākšanu, ko veic tiesa, kura pieprasa prasījuma izpildi (sniegt, veikt, pārtraukt darbību vai atļaut). Ir iespējama arī naudas prasījuma izpildes panākšana, pamatojoties uz publisku aktu. Izņēmuma kārtā ģimenes lietās izpilde var ietvert prasījumu izpildes panākšanu saistībā ar attiecībām.

2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesām, konkrēti vietējām tiesām (*okrajna sodišča*), ir kompetence atļaut un veikt izpildi.

3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Tiesa sankcionē izpildi, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

Izpildu dokumenti ir šādi:

- izpildāms tiesas nolēmums (spriedums vai šķīrējtiesas nolēmums, lēmums, maksājums vai cits tiesas vai šķīrējtiesas rīkojums) un tiesas izlīgums (noslēgts pirms tiesas);
- izpildāms notariāls dokuments;
- cits izpildāms lēmums vai dokuments, kas ir izpildu dokuments saskaņā ar likumu, ratificētu un publicētu starptautisku līgumu vai Slovēnijas Republikā tieši piemērojamu Eiropas Savienības tiesību aktu.

Izpildu dokumentu var izpildīt, ja tajā ir norādīta informācija par kreditoru, parādnieku un saistību priekšmetu, veidu, apmēru un izpildes termiņu (*ZIZ* 21. panta 1. punkts). Ja izpildu dokuments ir lēmums, kurā nav norādīts saistību brīvprātīgas izpildes termiņš, termiņu nosaka tiesa izpildlēmumā.

3.1 Procesuālā kārtība

Izpildes procedūra un nodrošinājuma procedūra sākas pēc kreditora pieprasījuma. Pieprasījumu var iesniegt kreditors nepastarpināti, jo jurista pārstāvība nav obligāta. Parasti šos pieprasījumus par izpildes panākšanu iesniedz ar tāda jurista starpniecību, kuram ir atbilstošas juridiskās zināšanas. Šo lietu izskatīšana ir vietējo tiesu kompetencē. Neskarot teritoriālās jurisdikcijas nosacījumus, pieprasījumi par izpildes panākšanu, kuru pamatā ir publisks akts, ir iesniedzami Ljubļanas vietējā tiesā (*Okrajno sodišče v Ljubljani*), kas par tiem pieņem lēmumu. Attiecībā uz iespēju vai nepieciešamību pieteikumus izpildes procedūrā iesniegt elektroniski lūdzam skatīt sadaļu "automātiska apstrāde".

Tiesas nodeva ir jāsamaksā, iesniedzot pieteikumu, iebildumu vai apelācijas sūdzību par izpildi. Tiesas nodeva ir jāsamaksā astoņās dienās pēc rīkojuma par tiesas nodevas samaksu izsniegšanas.

Ja tiesas nodeva šajā termiņā nav samaksāta un nav apstākļu, kas ļautu nodevas apmaksu atcelt vai atlikt, vai samaksāt nodevu pa daļām, tiek uzskatīts, ka iesniegums ir atsaukts.

Kad tiesa saņem pieprasījumu par izpildes panākšanu, tā pārbauda, vai pieprasījumā ir norādītas visas nepieciešamās ziņas, un tad pieņem izpildlēmumu, ar ko atļauj izpildes panākšanu vai atsaka pieprasījumu par izpildi (kā nepamatotu pēc būtības), vai noraida pieprasījumu par izpildes panākšanu (procesuālu apsvērumu dēļ). Ja izpilde tiek atļauta, tiesa par izpildlēmumu paziņo kreditoram un parādniekam, bet gadījumā, ja tā tiek atteikta, tad tikai kreditoram. Tiesa pieņem izpildlēmumu, ar ko ieceļ tiesu izpildītāju, vai arī lēmumu par tiesu izpildītāja ieceļšanu nodod tiesu izpildītājam kopā ar visu to dokumentu eksemplāriem, kas nepieciešami izpildes panākšanai.

Tiesa var atļaut panākt naudas prasījuma izpildi, izmantojot tos paņēmienus un piemērojot tos pret tiem objektiem, kas norādīti pieprasījumā par izpildi. Pirms izpildes procedūras beigām tiesa pēc kreditora pieprasījuma var atļaut panākt izpildi, izmantojot papildu paņēmienus un piemērojot tos pret citiem objektiem.

Tiesa var norīkot izpildes panākšanu, izmantojot citus paņēmienus, nevis tos, ko pieprasa kreditors, ja alternatīvais paņēmiens ir pietiekams, lai segtu prasījumu. Lēmums, ar ko kreditora iesniegtais pieprasījums par izpildi tiek atteikts, nav pārsūdzams.

Izpilde stājas spēkā, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs, ja vien attiecībā uz konkrētiem izpildes pasākumiem likumā nav noteikts citādi. Kreditors nevar saņemt samaksu, pirms izpildlēmums nav kļuvis galīgs, izņemot gadījumu, kad izpilde tiek veikta, pamatojoties uz izpildu dokumentu, attiecībā uz parādnieka naudu, kas tiek turēta maksājumu iestādē (izpilde uz izpildu dokumenta pamata), ja vien izpildu dokuments ir pievienots pieprasījumam par izpildi.

Tiesa ieceļ tiesu izpildītāju ar lēmumu, ar ko atļauj izpildi, kuras panākšanai ir nepieciešami tieši izpildes pasākumi.

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji ir personas, kas veic tiešus izpildes panākšanas un drošības pasākumus (viņi fiziski veic izpildi, t. i., atsavina īpašumu, nosaka drošības pasākumus utt.). Tiesu izpildītājus ieceļ par tieslietām atbildīgais ministrs. Tiesu izpildītāju skaitu un reģistrācijas vietu nosaka par tieslietām atbildīgais ministrs tā, lai katrā rajona tiesas (*okrojno sodišče*) teritorijā būtu vismaz viens tiesu izpildītājs, savukārt pārējos tiesu izpildītājus norīko rajona tiesu teritorijās atbilstoši izpildes lietu skaitam vietējās tiesās katras rajona tiesas teritorijā. Atsevišķās izpildes lietās tiesu izpildītāju ar lēmumu ieceļ tiesa, taču kreditoram ir tiesības izvirzīt konkrēta tiesu izpildītāja kandidatūru. Katrā atsevišķajā gadījumā tiesu izpildītājs var veikt pasākumus visā Slovēnijas Republikas teritorijā. Tiesu izpildītāju pakalpojumi ir publiski pakalpojumi, kurus tie veic kā neatkarīgu darbību.

Tiesu izpildītāji ir atbildīgi par jebkādu kaitējumu, ko tie rada, veicot izpildes panākšanas un drošības pasākumus, ar savu rīcību vai pienākumu neizpildi saskaņā ar likumu, tā īstenošanas noteikumiem un tiesas rīkojumiem.

Gadījumā, ja tiesu izpildītāji būtiski pārkāpj savus pienākumus, par tieslietām atbildīgais ministrs tos var atbrīvot no amata.

Izpildes panākšanas izmaksas

Izpildes panākšanas izmaksas vispirms sedz kreditors. Kreditoram ir arī avansā jāsedz izpildes panākšanas pasākumu izmaksas tiesas noteiktajā apmērā un termiņā. Ja kreditors nesamaksā nodrošinājuma iemaksu, tiesa izpildi apturēs. Parādniekam pēc kreditora pieprasījuma ir jāatlīdzina kreditoram radušās izmaksas, ja tās bija nepieciešamas izpildes panākšanai, tostarp izmaksas par pieprasījumiem saistībā ar parādnieka īpašumu un izmaksas par procedūrām, ko tiesa ierosināja pēc savas iniciatīvas. Tiesai ir jālemj par izmaksām astoņās dienās no pieprasījuma saņemšanas dienas.

Lai nodrošinātu samaksu par darbu un izmaksu atgūšanu, tiesu izpildītājs var lūgt kreditoram veikt nodrošinājuma iemaksu noteiktajā termiņā un cenrādī paredzētajā apmērā. Tiesu izpildītājam ir personiski jāiesniedz kreditoram paziņojums par nodrošinājuma iemaksas veikšanu, kurā jāietver arī brīdinājums par sekām, kas rodas, ja nodrošinājuma iemaksa netiek veikta savlaicīgi un ja tiesu izpildītājam nav iesniegts maksājumu apliecinošs dokuments.

Tiesu izpildītājam minētajā paziņojumā ir jāietver arī informācija par viņa tiesībām lūgt tiesai lemt par nodrošinājuma iemaksu. Ja kreditors nepiekrīt samaksas veidam, termiņam vai nodrošinājuma iemaksas apmēram, viņš astoņās dienās no paziņojuma saņemšanas dienas var iesniegt tiesu izpildītājam lūgumu, lai par šo jautājumu lemtu tiesa. Tiesu izpildītājam minētais lūgums ir nekavējoties jānosūta tiesai, kurai ir jālemj par šo jautājumu astoņās dienās no lūguma saņemšanas dienas.

Ja kreditors neveic nodrošinājuma iemaksu tādā veidā un termiņā, kā ir noteicis tiesu izpildītājs vai tiesa, vai arī neiesniedz maksājumu apliecinājošu dokumentu, tiesu izpildītājs par to informē tiesu, kas izpildi apturēs.

3.2 Galvenie noteikumi

Pirmais nosacījums izpildes panākšanas atļaušanai ir tāds, ka **izpildei ir jābūt pamatotai. Par pamatojumu var kalpot izpildu dokuments vai publisks akts** saskaņā ar likumu.

Tiesas lēmumu izpildāmība

Tiesas lēmums ir izpildāms, kad tas ir kļuvis galīgs un ir beidzies termiņš, kurā parādnieks savas saistības var izpildīt brīvprātīgi. Saistību brīvprātīgas izpildes termiņš sākas nākamajā dienā pēc lēmuma nodošanas parādniekam. Tiesa var atļaut tikai noteiktas lēmuma daļas izpildi, kad tā kļūst izpildāma.

Tiesa atļaus izpildi, pamatojoties uz tiesas lēmumu, kas vēl nav kļuvis galīgs, gadījumos, kad likumā noteikts, ka apelācijas sūdzība neaptur lēmuma izpildi.

Tiesas izlīguma izpildāmība

Tiesas izlīgums ir izpildāms, ja izlīgumā ietvertajam prasījumam ir iestājies samaksas termiņš. Prasījuma termiņš ir jānorāda izlīguma ierakstā, publiskā aktā vai saskaņā ar likumu apstiprinātā dokumentā. Ja termiņu šādi nevar norādīt, to norāda galīgajā lēmumā, kas pieņemts civillietā, kurā nosaka prasījuma termiņu.

Izpildāms notariāls dokuments

Notariāls dokuments ir izpildāms, ja parādnieks dokumentā ir piekritis tā tiešai izpildāmībai un ja ir iestājies notariālajā dokumentā noteiktā prasījuma termiņš. Prasījuma termiņš ir norādīts notariālajā dokumentā, publiskā aktā vai saskaņā ar likumu apstiprinātā dokumentā. Ja prasījuma termiņš nav atkarīgs no laika apsvērumiem, bet gan no cita fakta, kas norādīts notariālajā dokumentā, notāram ir jāpaziņo pusēm par to, kas ir uzskatāms par pietiekamu pierādījumu, lai demonstrētu, ka ir iestājies prasījuma termiņš: kreditora rakstisks paziņojums parādniekam, ka ir iestājies prasījuma termiņš, norādot termiņa datumu, un pierādījums tam, ka parādniekam ir iesniegts rakstiskais paziņojums, ka ir iestājies prasījuma termiņš. Notāram ir jāpaziņo pusēm, ka tās var pilnvarot notāru informēt parādnieku par prasījuma termiņa iestāšanos tā vietā, lai iesniegtu pierādījumu tam, ka parādniekam ir iesniegts rakstiskais paziņojums, ka ir iestājies prasījuma termiņš. Kreditora rakstiskais paziņojums vai notāra paziņojums ir nododams ierakstītā vēstulē.

Otrais nosacījums tam, lai tiesa atļautu izpildi, ir **pieprasījuma par izpildes panākšanu iesniegšana**; tajā ir jānorāda informācija par kreditoru un debitoru, tostarp attiecīgā tos identificējošā informācija, izpildu dokuments vai publisks akts, parādnieka saistības, izpildes paņēmieni un objekts, kā arī cita informācija, kas nepieciešama izpildes īstenošanai (pieprasījumā par izpildi, pamatojoties uz publisku aktu, ir jāietver arī lūgums tiesai izdot rīkojumu parādniekam apmaksāt prasījumu, tostarp aprēķinātās izmaksas, astoņās dienās vai trijās dienās — tādu strīdu gadījumā, kas attiecas uz vekseliem vai čekiem, — no lēmuma nodošanas dienas). Pieprasījumā par izpildi kreditoram ir nepārprotami jādefinē izpildu dokuments, uz kura pamata tiek prasīta izpilde, un jānorāda, ka ir izdota izpildāmības deklarācija.

Ir jābūt pienākušam termiņam, kad ir jāsedz prasījums, un ir jābūt pagājušam termiņam, kurā saistības var izpildīt brīvprātīgi (brīvprātīgas izpildes termiņam).

Izpildu dokumentā vai publiskajā aktā ir jābūt skaidri noteiktam, kurš ir parādnieks. Pieprasījumā par izpildi ir jābūt norādītam arī parādnieka vārdam, uzvārdam vai nosaukumam un adresei (vai juridiskajai adresei). Pieprasījumā par izpildi ir jābūt skaidri norādītai informācijai, kas identificē parādnieku (un kreditoru) un kas ir atšķirīga atkarībā no tā, vai minētā persona ir fiziska persona, juridiska persona, uzņēmējs vai privātpersona.

Parādniekam ir jābūt eksistējošai vienībai (parādnieks nevar būt miris vai izslēgts no tiesas reģistra). Ja pieprasījums par izpildi ir iesniegts attiecībā uz neeksistējošu vienību, tas ir noraidāms, un gadījumā, ja vienība pārstāj eksistēt izpildes procedūras laikā, tas kalpo par iemeslu procedūras apturēšanai saskaņā ar likumu (un par to nav jāizdod īpašs lēmums).

Izpildes procedūrā **prezumpcijas** (par tiesībspēju) vienādi attiecas gan uz parādnieku, gan kreditoru, kā viņi ir definēti civilprocesā saskaņā ar Civilprocesa likumu (*Zakot o pravdnem pstopku*), atsaucoties uz ZIZ 15. pantu.

4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Izpildes panākšanas pasākumu mērķis ir segt kreditora prasījumu.

Izpildes pasākumi naudas prasījumu segšanai ir šādi: parādnieka kustamās mantas pārdošana, nekustamā īpašuma pārdošana, parādnieka naudas prasījuma nodošana, citu īpašumtiesību vai materiālo tiesību un dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesību izpirkšana, uzņēmuma dalībnieka daļas pārdošana un maksājumu iestādē (piem., bankā) turētas naudas nodošana.

Izpildes pasākumi nemonetāro prasījumu segšanai ir šādi: kustamās mantas atsavināšana un piegāde, nekustamā īpašuma atbrīvošana un atsavināšana, pakalpojuma aizvietošana uz parādnieka rēķina, parādnieka piespiešana rīkoties, uzliktot finansiālas sankcijas, darbinieka atjaunošana darbā, kustamās mantas sadale, vēlmes apliecināšana un bērna aizvešana.

4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Iepriekš uzskaitītie izpildes pasākumi ļauj panākt izpildi attiecībā uz jebkuru izpildes objektu (jebkuru parādnieka objektu, īpašumtiesībām vai materiālajām tiesībām), ja vien uz objektu neattiecas likumā paredzēts izņēmums vai ar likumu netiek ierobežota izpilde pret objektu (ZIZ 32. pants).

Izpildes priekšmets nevar ietvert:

- objektus, kas netiek tirgoti;
- minerālresursus un citus dabas resursus;
- ietaises, ierīces un citus objektus, kas ir būtiski svarīgi valstij vai pašvaldībai to uzdevumu veikšanai, kā arī kustamo un nekustamo īpašumu, ko izmanto valsts aizsardzībai;
- ietaises, ierīces un citus objektus, kas ir būtiski svarīgi parādniekam, lai tas varētu sniegt sabiedrisku pakalpojumu; un
- citus likumā paredzētos objektus un tiesības (piem., naudas līdzekļus, kas paredzēti bērna uzturēšanai, strikti personiskas lietas, ienākumus no sociālās palīdzības, vecāku pabalstus, bērnu pabalstus, invaliditātes pabalstus, pārtiku, apkures degvielu, darba un vaislas dzīvniekus, ordeņus, medaļas, personām ar invaliditāti paredzētus palīgīdzekļus, lauksaimniecības zemi un lauksaimnieku ietaises, kas viņiem nepieciešamas pašu iztikai, utt.).

4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Visu izpildāmo pasākumu galvenais mērķis ir segt kreditora prasījumu. Izpildes pasākumu sekas ir atkarīgas no izmantotā izpildes pasākuma veida.

NAUDAS PRASĪJUMU IZPILDE

- **Izpildi attiecībā pret kustamo mantu** veic, arestējot un pārdodot kustamo mantu. Kreditors saņem aizturējuma tiesības attiecībā uz arestētajiem priekšmetiem.
- **Izpildi attiecībā pret parādnieka debitoru parādiem** veic, arestējot un nododot debitoru parādus. Lēmumā, ar ko tiek atļauta debitoru parādu izņemšana (lēmums par izņemšanu), tiesa aizliedz parādnieka debitoram maksāt parādu parādniekam un parādniekam pieprasīt parādu samaksu, tostarp no apgrūtinājumiem, kas piemēroti kā nodrošinājums, vai jebkādā citā veidā atsavināt debitoru parādus. Izņemšana stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir nodots parādnieka debitoram. Arestējot parādnieka debitora parādus, ko tiesa ir atļāvusi darīt pēc kreditora pieprasījuma, kreditors saņem apgrūtinājumu, ko piemēro arestētajiem debitoru parādiem.
- **Izpilde pret parādnieka naudu, kas tiek turēta maksājumu iestādē:** Ar izpildlēmumu pret naudu, ko parādnieks uzglabā maksājumu iestādē, tiesa izdod rīkojumu maksājumu iestādei iesaldēt parādnieka naudu visos kontos maksimāli tādā apmērā, kas maksājams saskaņā ar izpildlēmumu, un pēc tam, kad lēmums kļuvis galīgs, samaksāt šo summu kreditoram. Lēmuma sekas ir arests un nodošana atgūšanai. Kad izpildlēmums kļūst galīgs, tiesa informē maksājumu iestādi. Pēc samaksas veikšanas kreditoram maksājumu iestāde nekavējoties par to informē tiesu.
- **Izpildi pret debitora parādu, ar ko atsavina vai piegādā kustamo mantu vai nodod nekustamo īpašumu,** veic, arestējot šo debitora parādu un nododot to kreditoram, un pēc tam to pārdodot. Parādnieka arestēto debitora parādu nodošanas sekas ir parādnieka monetāro debitora parādu nodošana.
- **Izpildi pret citām īpašumtiesībām vai materiālajām tiesībām** veic, arestējot attiecīgās tiesības un realizējot kustamo mantu. Izņemšana stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir nodots parādniekam. Izpildlēmumā, ar ko tiek atļauta izņemšana, tiesa aizliedz parādniekam atsavināt tiesības. Pēc tiesību aresta kreditors iegūst apgrūtinājumu.

- **Izpilde pret dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesībām:** Izpildi pret dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesībām, ko tirgo biržās, veic, arestējot un pārdodot dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesības un samaksājot kreditoram no ienākumiem, kas gūti no pārdošanas. Arests stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir reģistrēts dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesību centrālajā reģistrā.
- **Izpildi pret uzņēmuma dalībnieka daļu** veic, reģistrējot izpildlēmumu, pārdodot daļu un samaksājot kreditoram no pārdošanas gūtos ienākumus. Ar izpildlēmumu tiesa aizliedz dalībniekam atbrīvoties no savas daļas. Tiesa uzņēmumam iesniedz izpildlēmumu un reģistrē to tiesas reģistrā. Šādi reģistrējot, kreditors iegūst apgrūtinājumu, ko piemēro dalībnieka daļai, tas attiecas arī uz jebkuru personu, kas vēlāk šo daļu iegādājas.
- **Izpildi pret nekustamo īpašumu** veic, izpildlēmumu reģistrējot zemesgrāmatā, nosakot nekustamā īpašuma vērtību, pārdodot to un samaksājot kreditoram no ienākumiem, kas gūti no īpašuma pārdošanas. Tiesa reģistrē izpildlēmumu pret nekustamo īpašumu zemesgrāmatā. Šādi reģistrējot, kreditors iegūst apgrūtinājumu, ko piemēro nekustamajam īpašumam, tas attiecas uz jebkuru personu, kas vēlāk iegādājas īpašumtiesības uz minēto īpašumu. Kreditors, kas pieprasa izpildi, bet vēl nav saņēmis apgrūtinājumu vai tiesības uz parāda atmaksu no īpašuma vērtības, reģistrējot izpildlēmumu, iegūst tiesības saņemt maksājumu no nekustamā īpašuma pirms personas, kas apgrūtinājumu vai tiesības uz parāda atmaksu no īpašuma vērtības ir saņēmusi vēlāk.

NEMONETĀRU PRASĪJUMU IZPILDE

- **Procesu, ar ko tiek atsavināta un piegādāta kustamā manta,** veic, tiesu izpildītājam atsavinot priekšmetu no parādnieka un nododot to kreditoram, pretī saņemot apliecinājumu par saņemšanu.
- **Procesu, ar ko tiek atbrīvots un atsavināts nekustamais īpašums,** veic, tiesu izpildītājam atsavinot nekustamo īpašumu un nododot to kreditora valdījumā pēc tam, kad tas ir atbrīvots no personām un priekšmetiem. Nekustamā īpašuma atbrīvošanu un atsavināšanu drīkst veikt pēc tam, kad ir pagājušas astoņas dienas, kopš izpildlēmums ir nodots parādniekam.
- **Procesu, ar ko tiek noteikts pienākums veikt darbību, atļaut vai izbeigt darbību,** var veikt, sadarbojoties ar tiesu izpildītāju un izmantojot tiesas noteiktu paņēmieni. Pamatojoties uz izpildu dokumentu, saskaņā ar kuru parādniekam ir jāveic kāda noteikta darbība, ko var veikt kāds cits, izpilde notiek, tiesai atļaujot kreditoram uz parādnieka rēķina uzticēt uzdevuma veikšanu kādai citai personai vai veikt to pašam (**aizvietošanas pakalpojums uz parādnieka rēķina**). Ja parādniekam saskaņā ar izpildu dokumentu ir jāveic kāda darbība, ko nevar veikt cita persona, tiesa nosaka piemērotu termiņu izpildlēmumā paredzētā pienākuma izpildei un piemēro naudas sodu, ja parādnieks pienākumu neizpilda noteiktajā termiņā (**parādnieka piespiešana, piemērojot naudas sodu**).
- **Procesu, kurā darbinieks atgriežas darbā,** veic tiesa, nosakot piemērotu termiņu izpildlēmumā paredzēto pienākumu izpildei. Izpildlēmumā tiesa nosaka arī naudas sodu, ko piemēro gadījumā, ja parādnieks minēto pienākumu neizpilda noteiktajā termiņā.
- **Process par objekta sadali** var notikt ar faktisku fizisku sadali, ja šāda sadale ir noteikta ar izpildu dokumentu, vai objektu pārdodot.
- **Process par vēlmes apliecināšanu** Tas ir pienākums iesniegt zemesgrāmatu vai citu vēlmes apliecinājumu, kā noteikts lēmumā, kas ir izpildu dokuments, un tas ir uzskatāms par izpildītu, kad minētais lēmums ir kļuvis galīgs.
- **Procesu par izpildes panākšanu lietās, kas attiecas uz aizgādību vai bērnu audzināšanu un personisku saziņu ar bērniem,** veic tādā veidā, ka tiesa izpildlēmumā nosaka, ka personai ir jānodod bērns. Tiesa nosaka termiņu, kurā bērns ir jānodod, vai lem, ka bērns ir jānodod nekavējoties. Ar izpildlēmumu pienākums par bērna nodošanu tiek piemērots personai, uz kuru attiecas izpildu dokuments, personai, no kuras gribas ir atkarīga bērna nodošana, un personai, kura ir kopā ar bērnu laikā, kad lēmums ir izdots. Izpildlēmumā tiesa nosaka, ka pienākums nodot bērnu stājas spēkā pret jebkuru personu, ar kuru bērns ir kopā izpildes veikšanas laikā.

Par izpildi atbildīgā tiesa var piemērot naudas sodu parādniekam, kas rīkojas pretrunā tiesas spriedumam, piemēram, slēpjot, bojājot vai iznīcinot savu mantu, veicot darbības, kas kreditoram var izraisīt neatgriezeniskus bojājumus vai bojājumus, kurus ir grūti salabot, traucē tiesu izpildītājam īstenot izpildes vai drošības pasākumus, rīkojas pretrunā lēmumam par nodrošinājumu, traucē ekspertam vai maksājumu iestādei strādāt, traucē darba devējam vai citam izpildlēmuma izpildītājam veikt izpildi vai kavē vai liedz veikt nekustamā īpašuma apskati un novērtēšanu.

Ja parādnieks rīkojas pretrunā izpildlēmumam un atbrīvojas no sava īpašuma, šāds darījums ir spēkā tikai tad, ja juridiskais akts ir veikts pret atbildību un ja otra puse nodošanas vai apgrūtinājuma laikā ir rīkojusies labticīgi (proti, tā nezina vai nevarēja zināt, ka parādniekam nebija tiesību atbrīvoties no sava īpašuma).

Parādniekam, kas iznīcina, bojā, nodod vai slēpj daļu no sava īpašuma ar mērķi aizkavēt maksājuma veikšanu kreditoram, tādējādi radot kaitējumu kreditoram, rodas kriminālatbildība un tiks piemērots naudas sods vai brīvības atņemšana līdz vienam gadam.

Pēc tiesas pieprasījuma bankai ir jāsniedz paskaidrojums un dokumentācija, kas parāda, vai un kā tā ir izpildījusi tiesas izpildlēmumu un kā tā ir piemērojusi rīkojumu par prasījumu atmaksu, kā noteikts likumā. Bankai ir arī jānosūta kreditoriem un tiesai informācija par parādnieka bankas kontiem. Uz izpildlēmuma pamata bankai ir jāiesaldē parādnieka nauda, kas tiek glabāta bankā, tādā apmērā, kā norādīts izpildlēmumā, un tad jāsamaksā šī summa kreditoram.

Pēc kreditora pieprasījuma tiesa var izdot rīkojumu, ka bankai, kas pretēji tiesas lēmumam nav veikusi pienākošās summas izņemšanu, nodošanu vai samaksu, ir jāsamaksā šī summa kreditoram parādnieka vietā no bankas pašas līdzekļiem. Šādā gadījumā banka ir atbildīga pret kreditoru par kaitējumu, kas radies, nepildot izpildlēmumu vai pārkāpjot tiesību noteikumus par pienākumu izpaust informāciju, maksājumu secības ievērošanu, saistību apmēru un apmaksas veidu saskaņā ar izpildlēmumu.

Uz izpildlēmuma pamata parādnieka darba devējam ir kreditoram jāizmaksā vienreizējs naudas maksājums vai regulāri jāmaksā kreditoram naudas summas, uz ko parādniekam būtu citādi tiesības kā uz algu. Taču parādniekam ir jāsaņem ne mazāk kā 76 % no minimālās algas mēnesī. Pēc kreditora pieprasījuma tiesa var izdot rīkojumu darba devējam, kas pretēji tiesas lēmumam nav ieturējis un maksājis pienākošās summas, samaksāt šādas summas kreditoram parādnieka vietā no darba devēja līdzekļiem. Šajā gadījumā darba devējs ir atbildīgs pret kreditoru par zaudējumiem, kas radušies, nerīkojoties saskaņā ar izpildlēmumu.

Parādnieka debitoram ir jādeklarē, vai tas atzīst izņemto parādu un kādā apmērā tas to atzīst, un vai tā pienākums maksāt debitora parādu ir atkarīgs no citu pienākumu izpildes. Ja tas deklarēšanu neveic vai deklarācijā sniedz nepatiesu informāciju, tas ir atbildīgs pret kreditoru par radīto kaitējumu.

4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Katra pasākuma, ko noteikusi par izpildi atbildīgā tiesa, spēkā esamības termiņš ir atkarīgs no minētā pasākuma būtības. Parasti izpildes procedūra (un lēmuma par izpildes atļaušanu sekas) ir atrisināta, kad ir apmierināts kreditora prasījums. Ja izpilde nav iespējama juridisku vai faktisku iemeslu dēļ, šis jautājums risināms, apturot izpildi, un tā sekas ir visu izpildes pasākumu atcelšana, izņemot gadījumus, ja, šādi rīkojoties, tiktu skartas trešo personu iegūtas tiesības (piem., pircēju tiesības uz izņemto kustamo mantu). Kreditors var pieprasīt izpildes atlikšanu uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu, un šādā gadījumā lēmums par izpildes atļaušanu paliek spēkā, pat ja parādniekam lēmuma izdošanas laikā nav īpašuma (t. i., eksistē faktiski šķēršļi, kas kavē kreditora prasījuma īstenošanu).

Ja nauda nav pieejama, ja izpildi īsteno pret parādnieka debitoru parādiem no parādnieka bankas kontiem, vai ja parādnieks nevar piekļūt naudai, bankai šāds izpildlēmums ir jāsauglabā uzskaitē vienu gadu un jāmaksā kreditoram tad, kad nauda kļūst pieejama parādnieka kontā vai kad parādnieks saņem tiesības rīkoties ar naudu. Līdz tam izpildi apturēt nedrīkst.

Ja kustamās mantas izņemšanas laikā tiesu izpildītājs konstatē, ka nav tādu aktīvu, uz ko varētu vērst izpildi, vai ka izņemtie aktīvi nav pietiekami, lai segtu kreditora prasījumu, vai ka tiesu izpildītājs nevar veikt izņemšanu parādnieka prombūtnes dēļ vai tāpēc, ka parādnieks neļauj iekļūt telpās, kreditors trijos mēnešos no dienas, kad tika veikts pirmais mēģinājums īstenot izņemšanu, var pieprasīt, lai tiesu izpildītājs vēlreiz mēģina veikt izņemšanu. Līdz tam izpildi apturēt nedrīkst.

5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Parādniekam, kreditoram, jebkurai trešai personai, kurai ir tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, un jebkurai pircējam, kurš ir iegādājies objektu procedūras laikā, ir tiesības iesniegt tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret lēmumiem, ko pieņēmusi par izpildi atbildīgā tiesa.

Tipisks tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret pirmās instances tiesas lēmumu ir tā pārsūdzība. Izņēmuma kārtā parādnieks vai trešā persona, kam ir tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, var iesniegt iebildumu pret izpildlēmumu. Iebildumam jābūt pamatotam. Iebildumā parādniekam vai trešai personai ir jānorāda visi fakti un jāsniedz pierādījumi, ar ko iebildums (parādnieka iebildums) ir pamatojams. Kreditoram ir tiesības atbildēt uz šādu iebildumu astoņās dienās. Lēmumu par iebildumu var pārsūdzēt.

Ikviena, kas pierāda, ka tam var būt tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, var iesniegt iebildumu pret izpildlēmumu un pieprasīt, lai tiesa pasludina, ka izpilde pret šo objektu nav atļauta (trešās personas iebildums). Iebildumu var iesniegt pirms izpildes procedūras beigām. Ja kreditors neatbild uz iebildumu noteiktajā termiņā vai paziņo, ka neiebilst pret minēto iebildumu, tiesa pilnā apmērā vai daļēji apturēs izpildi. Ja kreditors noteiktajā termiņā paziņo, ka ieibilst pret minēto iebildumu, tiesa iebildumu noraidīs. Puse, kas iesniegusi iebildumu, var ierosināt tiesvedību 30 dienās pēc tam, kad lēmums noraidīt iebildumu, pamatojoties uz kreditora iebildumu, vai arī tāpēc, ka tas tika uzskatīts par nepamatotu, ir kļuvis galīgs, lai noskaidrotu, vai izpildi drīkst vērst pret objektu.

Pārsūdzību un iebildumu var iesniegt tiesā, kas izdeva lēmumu, kurš tiek apstrīdēts. Parasti iebildumu izskata tiesa, kas izdeva izpildlēmumu, bet pārsūdzību — otrās instances tiesa. Lēmums par pārsūdzību ir galīgs.

Iebildums un pārsūdzība ir jāiesniedz astoņās dienās pēc pirmās instances tiesas lēmuma saņemšanas. Izņēmuma kārtā iebildumu var iesniegt pēc šā laikposma beigām, līdz izpildes procedūras beigām, ja iebilduma pamatā ir fakts, kas attiecas uz aktuālo prasījumu, un ja šāds fakts radās pēc lēmuma izpildāmības un to nevarēja aizstāvēt sākotnējā termiņā.

Iebildums un pārsūdzība izpildes procedūrā izpildes pasākumu veikšanu neaptur, izņemot maksājuma stadiju. Parasti nevar veikt samaksu kreditoram, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs. Kreditors var saņemt samaksu, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs, tikai tādā gadījumā, ja izpildes pamatā ir izpildu dokuments, kad izpilde ir vērsta pret parādnieka naudu, kas tiek glabāta maksājumu iestādē (uz izpildu dokumentu balstīta izpilde), ja vien izpildu dokuments ir pievienots pieprasījumam par izpildi, izņemot komerclietas, kurās izpildu dokuments nav jāpievieno.

Izpildes procedūrā ir pieejami ierobežoti ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Pārsūdzība par otrās instances lēmumu, ar ko atsaka vai noraida pieprasījumu par izpildi, ir atļauta saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti tiesību aktos, kuri reglamentē civilprocesu. Pārskatīšana nav atļauta, ja vien likumā nav paredzēts citādi.

6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Naudas prasījumu izpildi un šādu prasījumu nodrošināšanu nevar vērst pret objektiem un tiesībām, kas ir būtiski svarīgas, lai nodrošinātu parādnieka un to personu pamata iztikas vajadzības, kuras parādniekam saskaņā ar likumu ir pienākums uzturēt, vai tādas, kas ir būtiski svarīgas, parādniekam veicot savu profesionālo darbību. Pret atsevišķiem šādiem objektiem un tiesībām izpildi var vērst tikai ierobežotā mērā.

Saistītās saites

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

http://www.mp.gov.si/si/obrazci_evidence_mnenja_storitve/uporabni_seznam_i_imeniki_in_evidence/

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://pisrs.si/>

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsaukmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 21/12/2020